

ÇARDAK. im ÇKDr. — 3) f. कुशी Vop. 4, 26. a) a sort of boat or spoon, used in making libations HAUGHT. Viell. hierher ÇAT. Br. 3, 6, 2, 9. fgg. — b) verarbeitetes Eisen (अयोविकार) P. 4, 1, 42. AK. 2, 9, 99. H. 1039. H. an. — c) Pflugschar MED. Vgl. कुशिक. — d) a pod of cotton HAUGHTON. — e) = शलाका SIDDH. K. 231, b, 2. — 4) n. Wasser AK. 3, 4, 28, 218. H. 1069. H. an. MED. Wohl aus कुशप und कुशेशप geschlossen; vgl. auch कुशित. — 5) adj. a) böse, schlecht (पापिष्ठ). — b) drunken H. an. MED.

कुशचीर (कुश + चीर) 1) n. ein Gewand aus Kuça-Gras R. 2, 37, 10. — 2) adj. in ein Kuça-Gewand gekleidet; davon f. °चीरा N. pr. eines Flusses VP. 183.

कुशज m. pl. N. pr. eines Volkes, v. l. für कुशल VP. 190, N. 79.

कुशण्ड (!) m. pl. N. pr. eines Volkes VP. 183, N. 7. कुशण्टी und कुशण्डिका? Verz. d. B. H. No. 1233. सर्वेषु क्रतुषु इयं परिभाषा ज्ञातव्या । कुशण्डिका च । Einschlebung des Copisten zwischen LIT. 2 und 3 in CHAMB. 89 (WEBER 309). — Vgl. u. कुशाध्य.

कुशदीप (कुश + दीप) m. N. eines der 7 grossen Dvīpa MBh. 13, 673. VP. 198. fg. एवं मुरोदाद्विस्तद्विगुणः स्वमानेनावृते धृतेर्देन यथा पूर्वः कुश-दीपो यस्मिन्कुशस्तम्बो देवकृतस्तद्विपाद्याकोरो ज्वलन इवापरः स्वशष्प-रोचिषा दिशो विराजयति Bhāg. P. 5, 20, 13. — Vgl. 1. कुश, e.

कुशधारा (कुश + धा°) f. N. pr. eines Flusses VP. 183.

कुशधन (कुश + धन) m. N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes von Hrasvaroman R. 1, 71, 13. 19. 70, 2. VP. 390. eines Enkels desselben Bhāg. P. 9, 13, 19. LIA. I, Anh. xiv.

कुशनगर (कुश + नगर) n. N. pr. einer Stadt, wo Çākjamuni starb, VJUTP. 102. LIA. I, 138, N. LALIT. 416. fg. 419. fgg. — Vgl. कुशियामक, कुशिनगर.

कुशनाभ (कुश + नाभ = नाभि) m. N. pr. eines Sohnes von Kuça HARIV. 1425. R. 1, 34, 3. Viçv. 1, 1, 2. VP. 399. Bhāg. P. 9, 15, 4.

कुशनामन् m. Kameel, falsche Lesart für शिशुनामन् H. 1233.

कुशनार v. l. für कुशधारा VP. 183, N. 43.

कुशनेत्र (कुश + नेत्र) m. N. pr. eines Daitja HARIV. 12944.

कुशप m. Trinkgeschirr UNĀDIK. im ÇKDr. WILS. liest in beiden Ausgaben कुशप (कुप् + suff. अय), stellt das Wort aber zwischen कुशनामन् und कुशपुष्प. — Vgl. कुशय.

कुशपुष्प (कुश + पु°) n. N. einer Pflanze (s. ग्रन्थिपर्णा n.) RATNAM. im ÇKDr.

कुशलवन (कुश + वल्) n. N. pr. eines Tirtha MBh. 3, 8179. कुशलवनमासाय तपस्तेषु मुदारुणम् (दितिः) R. 1, 46, 8 (SCHL.: in verbenae cumulo decumbens).

कुशयै m. Cisterne NAIGH. 3, 23. — Vgl. कुशप, कुशिन.

कुशर (1. कु + शर) m. eine Art Schilf RV. 1, 191, 3 (neben शर).

कुशरीर (1. कु + शर°) n. ein schlechter Körper Bhāg. P. 5, 26, 17.

कुशल ÇAT. Br. कुशलं gaṇa सिध्मादि zu P. 5, 2, 97. in comp. mit कृत u. s. w. gaṇa अयादि zu P. 2, 1, 59. mit कुमार gaṇa अमणादि zu 70. 1) adj. f. आ a) sich in gutem Zustande —, in der gehörigen Ordnung befindend, vollkommen entsprechend: न द्वेष्टकुशलं कर्म कुशले नानुषजते Bhāg. 18, 10. कुशलान्याशु सिध्यन्ति नेतराणि कृतानि यत्

Bhāg. P. 1, 18, 7. कुशलकुशला मिश्राः कर्मणां गतयः 2, 10, 40. कुशलेन समाधिना 4, 24, 7. कुशलं मन् für entsprechend halten, billigen: तद्ये ज्ञायामो न ते कुशलं मेनिरे AIT. Br. 7, 18. ÇĀÑKH. Çr. 15, 26, 4. 8. कुशलम् adv. auf die gehörige Weise, recte: कुशलमग्नीन्परिचरारित् KHIND. UP. 4, 10, 2. bewahrt im comp. vor einem adj. seinen Ton gaṇa विस्पष्टादि zu P. 6, 2, 24. कुशलीकर in die gehörige Ordnung bringen: अलंकृतं कुमारं कुशलीकृतशिरसम् ĀCV. GRHJ. 1, 19, 17. कुशलीकारयन्ति (das Haupthaar) यथागोत्रकुलकल्पम् GOBH. 2, 9, 20. 10, 4. — b) dem es wohlgeht, gesund: कुशलस्ते पिता N. (BOPP) 16, 29 (v. l. कुशली). कुशलास्ते नरव्याघ्र येषां कुशलमिच्छति R. 2, 70, 12. Vgl. कुशलिन. — c) einer Sache gewachsen, bewandert, geschickt, erfahren AK. 3, 1, 4. H. 343. an. 3, 636. fg. MED. I. 76. एते कुशला मन्यमानाः ÇAT. Br. 11, 4, 2, 1, 4, 13. आश्चर्यो वक्ता कुशलो ऽस्य लब्धाश्चर्यो ज्ञाता कुशलानुशिष्टः KĀTHOP. 2, 7. N. 19, 17. 18. R. 1, 7, 18. एतेनापि हि पापेन कुशलो धनमर्जयेत् KĀTHAS. 6, 36. कुशलबुद्धि adj. JĀGŚ. 1, 349. Die Ergänzung α) im loc. P. 2, 3, 40. Vop. 5, 29. उद्गीये KHIND. UP. 1, 8, 1. स्थाने युद्धे च M. 7, 190. भुक्तस्थानेषु 8, 398. दण्डनीत्याम् JĀGŚ. 1, 312. शीघ्रयानेषु N. 18, 6. गीतसामसु INDRA. 2, 28. R. 1, 7, 7. 9. 8. दण्डकारण्ये 2, 84, 12. PAÑKAT. V. 33. कुशलो मृगव्ये (श्वा) H. 1281. — β) im gen. P. 2, 3, 40. कटकराण्यस्य Sch. Vop. 5, 29. द्रव्याणां कुशलाः JĀGŚ. 2, 181. — γ) im comp. vorangehend gaṇa शौण्डादि zu P. 2, 1, 40. समुद्रयानं M. 8, 137. चैतानं 11, 37. सर्वार्थं N. 8, 4. अश्वं 22, 12. R. 1, 9, 8. 3, 59, 25. 4, 2, 21. PAÑKAT. I, 421. HIT. I, 193. RAGH. 3, 12. BRAHMA-P. in LA. 51, 16. 53, 16. (श्वा) मृगयाकुशलः AK. 2, 10, 23. — δ) im infinit.: व्याख्यातुं कुशलाः केचिद्रन्थान्धारयितुं परे MBh. 1, 53. जन्म चाप्रतिर्वीर्यस्य कुशलो ह्यसि भाषितुम् 3, 10426. 14, 2846. R. 3, 73, 41. — 2) m. a) pl. N. pr. eines Volkes MBh. 6, 359. VP. 190. Bewohner von Kuçadvīpa Bhāg. P. 5, 20, 16. — b) ein Bein. Çiva's ÇIV. — c) N. pr. eines Fürsten VP. 470, N. 23. eines Grammatikers COLEBR. Misc. Ess. II, 49. — 3) f. कुशला N. pr. (?) eines Frauenzimmers gaṇa वाक्तादि zu P. 4, 1, 96. — 4) f. कुशली Name zweier Pflanzen: a) = अश्वत्थक. — b) = तुदाक्षिका VAIDJ. im ÇKDr. — 5) n. die gehörige Ordnung, ein guter, gedeihlicher Zustand, Wohlfahrt, Wohlergehen, Wohlbefinden II. an. 3, 636. MED. I. 76. सर्पिर्मिश्रं स्यात्कुशलेन ordnungsgemäss GOBH. 1, 3, 30. पापे नन्तरे दारान्कुर्वति लक्षणप्रशस्तान्कुशलेन 2, 1, 2. कुशलप्रतुमिव स्थालीपाकं अययेत् 1, 7, 7. धर्मान् प्रमदितव्यम् । कुशलान् (ÇĀÑKH.: कुशलात् = आत्मर-त्तार्थात्कर्मणः) प्रमदितव्यम् TAITT. UP. 1, 11, 1. अहो ममोपरि विधेः संरम्भो दारुणो महान् । नानुबध्नाति कुशलम् N. (BOPP) 13, 31. अहो एतावदेवास्म-दूपतेः कुशलं दुर्गं च PAÑKAT. 192, 23. कश्चिद्भगवतामिह । तपस्यिषु कुशलं स्वधर्मचरणेषु च ॥ N. 12, 50, 51. Viçv. 2, 5, 9, 10. VID. 207. कश्चित् कुशलम् Viçv. 2, 7. कश्चिन् कुशलं तव MBh. 13, 1884. fg. कुशलं ते fra-gend und wünschend (die Person auch im dat. nach P. 2, 3, 73) DRAUP. 4, 10. HIT. 17, 17. 38, 13. का वार्ता अतिदुर्वलो ऽसि कुशलं प्रीतो ऽस्मि ते दर्शनात् PAÑKAT. I, 283. II, 63. आवयोः कुशलं देव सर्वत्रगतम् N. 2, 15. R. 3, 63, 12. HIT. 39, 10. VID. 184. ब्राह्मणं कुशलं पृच्छेत्तत्त्वबन्धुमनामयम् M. 2, 127. N. 18, 7. 22, 2. R. 1, 73, 2. 3, 2, 20. कुशलं कैशिको राज्ञः पर्यप-च्छत् 1, 20, 11. Viçv. 2, 4. MEGH. 99. ततः कुशलमव्ययम् । पप्रच्छानामयं चापि तयोः सर्वगतम् N. 2, 14. पप्रच्छ कुशलं राज्ये (तम्) RAGH. 1, 58. कुश-लानामयं प्रीतः पप्रच्छ वसुधाधिपम् R. 1, 20, 10. 68, 4. 3, 4, 40. कुशलप्रश्न